

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 6. 5. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za kulturo

g. Dragan Matić, predsednik

ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA KULTURO

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za kulturo z obravnavo naslednje točke:

»Pristranskost poročanja na RTV Slovenija«

I. Obrazložitev:

Radiotelevizija Slovenija (RTVS) je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki se financira iz prispevka državljanov. Opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti, določeno z Zakonom o RTVS, z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov in državljanov Republike Slovenije, Slovenk in Slovencev po svetu, pripadnic in pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter druge dejavnosti v skladu z zakonom in Statutom RTV Slovenija ter zakonom, ki ureja področje medijev.

Informativni in tisti programi RTV Slovenija, ki uvrščajo v svoje oddaje tudi poročevalske zvrsti, morajo pri svojem delu spoštovati določena poklicna merila. Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija je sprejel Svet RTV Slovenija na 18. redni seji, dne 18. maja 2000 in dopolnil na 19. seji, dne 22. junija 2000. V predgovoru tega dokumenta je takratni predsednik Sveta RTV, mag. Janez Kocijančič, zapisal sledeče:

»Če imajo mediji veliko družbeno moč potem ima med njimi televizija gotovo največjo, saj na svoje številne gledalce sočasno vpliva s tekstom in sliko in jim posreduje informacije, stališča in celo načine razmišljanja. Zato je določitev pravil igre, opredelitev civilizacijskih razsežnosti svobode informiranja in svobode javne besede izjemno zahtevna naloga. Iskati je potrebno razmerja, da ne bi svoboda enega ogrozila svobodo drugega. Ko širimo meje svobode, je treba

širiti in zaščititi svobodo vseh in vsakogar. Zato pa niso potrebne samo bogate izkušnje in znanje, ampak tudi precej poguma.

Opredelitev takih pravil je težko zaupati zakonodajalcu, saj gre v mnogo večji meri za etične kot za pravne norme. Etiko javnega medija pa se da graditi le na profesionalni zavesti in iz nje izvirajoči samoregulaciji. Radiotelevizija Slovenije se je podala prva v svojem delu sveta na zahtevno pot in sprejela in začela uveljavljati Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Pri tem je svet RTVS, ki je Poklicna merila sprejel, vodilo prepričanje, da informiranju in javni besedi ni moč nadeti užd, saj so v Evropi novega tisočletja nesprejemljive vse oblike cenzure in samocenzure. Izhajali smo iz spoznanja, da morajo biti etičnost, strokovnost, poštenost in objektivnost vodila javne televizije. Sprejeta etična pravila so odprta in jih bomo v skladu z novimi spoznanji in izkušnjami dopolnjevali in popravljali. Upamo, da bo novi kodeks slovensko televizijo popeljal v obdobje poštenega in uravnoveženega poročanja in ustvarjanja ter da bodo našemu zgledu sledili tudi drugi.»

Močne besede, ki v gledalcu vzbudijo prepričanje, da je tisto, kar mu pripravijo in predstavijo novinarji na televiziji, odraz resničnega stanja.

Novinarji so tudi zavezani k spoštovanju Kodeksa novinarjev Slovenije, ki vsebuje etične standarde, usmeritve in zavezo za delo novinarjev in drugih ustvarjalcev vsebin, ki so objavljene v slovenskih medijih, ne glede na oblike njihovega razširjanja.

A žal vedno znova ugotavljamo, da se novinarji ne držijo pravil, ki jih zavezujejo k odgovornosti, natančnosti, nepristranskosti, verodostojnosti in preverjanju dejstev.

V zadnjem času se ob poročanju o migrantski krizi in s tem povezanim dogajanjem, pojavljajo prispevki, ki resnično vzbujajo dvom v nepristranskost in objektivnost določenih novinarjev RTV Slovenija.

Tako so npr. na Televiziji Slovenija 23. januarja 2016 predvajali oddajo Utrip, katere avtorica je bila novinarka Jelena Aščić. V omenjeni oddaji je Jelena Aščić izrekla naslednjo trditev: »In medtem ko se vlada in ljudstvo ukvarjata z migranti, pašteto in komedijo, vodja opozicije snuje svojo vojsko.« Prispevek se je nato nadaljeval z izjavo poslanca SDS Žana Mahničarja: »Pripravljeni smo na vzpostavitev Nacionalne garde, kadarkoli bo SDS prevzela vlado, bomo pristopili k temu projektu.« Sledila je izjava predsednika Združenja VSO Aleša Hojsa, ki vodi Odbor za obrambo Strokovnega sveta SDS: »Dejstvo, da želimo, da se v to Nacionalno gardo vključujejo domoljubi, torej gre za nacionalni ponos, da domoljubom omogočimo, da participirajo pri varovanju našega teritorija. Šlo bi za do 25 tisoč gardistov.« In se končal z izjavo poslanca Združene levice Mateja Tašnerja Vatovca: »Mislim, da gre ta predlog razumeti kot uvedbo paravojaške enote, za katero ni nobene potrebe in mislim, da je to zelo zaskrbljujoče, da bi to lahko bila neko strankarsko krilo vojske, kar je zastrašujoče.«

Novinarka je prispevek pripravila in zmontirala na način, ki potrjuje njeno prvotno lažno trditev, da vodja opozicije snuje svojo vojsko. Omenjeni del oddaje Utrip je bil pripravljen manipulativno, saj so predstavniki SDS na novinarski konferenci, kjer so predstavili idejo o vzpostavitvi Nacionalne garde, jasno povedali, da bodo »enote Nacionalne garde pehotne enote, organizirane po regionalnem principu, s poveljstvom, podrejenem najvišjemu vojaškemu organu v Slovenski vojski.«

Dejstvo je, da so tudi mnogi gledalci opazili navedeno manipulacijo, nekorektnost in lažnivost omenjenega dela oddaje ter novinarskega prispevka Jelene Aščić, saj so se na trditve novinarke in celoten del prispevka množično negativno odzvali na družbenih omrežjih.

V SDS se zavedamo, da je oddaja Utrip oddaja z dolgoletno avtorsko tradicijo, ki novinarjem omogoča tudi subjektivni, komentatorski pogled na dogodke minulega tedna, vendar pa pri omenjenem prispevku ne moremo govoriti o subjektivnem, komentatorskem pogledu, saj je šlo za potvarjanje dejstev. V oddaji je tako povsem manjkala ključna oziroma bistvena informacija, ki demantira lažno trditev novinarke Jelene Aščić, to je, da po predlogu SDS pripadniki Nacionalne garde nikakor ne bi bili podrejeni opozicijski stranki, niti vodji opozicije, temveč najvišjemu vojaškemu organu v Slovenski vojski.

Naj ob tem opozorimo še na podatek, da je Televizija Slovenija v petek, 22. januarja 2016, v oddaji Odmevi gostila soočenje med nekdanjima obrambnima ministroma Alešem Hojsom in Jankom Vebrom, kjer je bilo izpostavljeno, da ima Slovenska vojska resne težave s premajhnim številom rezervistov in da bi alternativa Nacionalni gardi lahko bila ponovna uvedba naborniškega sistema, torej obveznega služenja vojaškega roka, za kar se je zavzel nekdanji obrambni minister Janko Veber, nekdanji obrambni minister Aleš Hojs pa je obveznemu služenju vojaškega roka nasprotoval.

Ob tem prispevku lahko ugotovimo, da je Aščićeva kršila več členov Kodeksa novinarjev Slovenije, in sicer:

1. člen Kodeksa novinarjev Slovenije, ki določa, da »mora novinar preverjati točnost zbranih informacij in se izogibati napakam. Svoje napake — četudi nenamerne — mora priznati in popraviti.« Trditev, da »vodja opozicije snuje svojo vojsko« je netočna, lažniva in manipulativna, kar so opazili tudi nekateri gledalci, ki so se na omenjene trditve odzvali.;
2. člen Kodeksa novinarjev Slovenije, ki določa, da se »mora novinar izogibati nekorektnemu, osebno žaljivemu predstavljanju podatkov in dejstev.« Objava trditve, da »vodja opozicije snuje svojo vojsko«, ni skladna z vsemi resničnimi dejstvi, je nekorektna in manipulativna, kar potrjujejo tudi negativni odzivi gledalcev na družabnih omrežjih.;
10. člen Kodeksa novinarjev Slovenije, ki določa, da »montaža, napovedi, naslovi in podnapisi ne smejo potvarjati vsebine.« Montaža prispevka v sporni oddaji Utrip je očitno bila pripravljena z namenom potvarjanja dejanskih in resničnih dejstev, s čimer so bili gledalci v konkretnem novinarskem prispevku oziroma oddaji prikrajšani za verodostojno informacijo o tem, kako naj bi Nacionalna garda sploh delovala in komu naj bi bila resnično podrejena.;
15. člen Kodeksa novinarjev Slovenije, ki določa, »da je novinar dolžan ločiti informacijo od komentarja. Razlika med poročilom o dejstvih in komentarjem mora biti dovolj razvidna, da lahko naslovnik sporočila loči med dejstvi in stališči novinarja.« Kljub temu, da je Utrip kot celota

avtorska oddaja, je bil prispevek o Nacionalni gardi pripravljen na način, da iz njega ni bilo razvidno, da gre pri izjavi novinark »vodja opozicije snuje svojo vojsko« za mnenje oziroma osebno oceno novinark in ne za resnično dejstvo. Še več, ker je besedna zveza »vodja opozicije snuje svojo vojsko« zapisana v trdilni obliki, iz nje povprečen gledalec lahko razbere, da gre za resnično dejstvo in ne za komentar.

Menimo pa tudi, da je novinarka Aščičeva v omenjeni oddaji vsaj delno kršila še 25. člen novinarskega kodeksa, v katerem je določeno, »da prepletanje ali združevanje novinarskih in oglaševalskih ali politično propagandnih besedil ni dopustno.« Novinarka je kontekst svoje trditve o tem, da »vodja opozicije snuje svojo vojsko« podkrepila z izjavo predstavnika skrajne Združene leveice o »paravojaških enotah« in o »nekem strankarskem krilu vojske.« Novinarka je v prispevku očitno ponotranjila izjave o paravojski, izkrivila resničnost informacije in v oddaji tako poskrbela za subtilno prepletenost novinarskega in politično propagandnega besedišča.

Neresničnemu poročanju Jelene Aščić, ki je SDS obtožila, da ustanavlja svojo vojsko, se je pred dobrim mesecem dni z manipulacijami pridružila še novinarka Eugenija Carl, ki je skušala gledalce nacionalne televizije s konotacijo prispevka v Dnevniku na nacionalni televiziji, ki je bil predvajan 26. februarja 2016, prepričati, da je bil protest, ko so ljudje nasprotovali priseljevanju migrantov in vladni politiki, organiziran s strani SDS. Kljub temu, da smo že v odgovoru na vprašanje novinark pred objavo prispevka to odločno zanikali, je Carlava z manipulacijami, metodo retoričnih vprašanj in izbranih sogovornikov gledalce vodila k zaključku, da za tem stoji SDS.

Novinarka Eugenija Carl je v prispevku namreč navedla naslednje: »Od protestnega shoda v Šenčurju, kjer so v prvi vrsti stali poslanci SDS-a, se še močneje vsiljuje vprašanje, ali so spontani protesti ljudi organizirani. Na bolj malo spontanega lahko naletimo že po naključnem padcu v sicer zaprto Facebook skupino Slovenija moja domovina, ki vabi k organizirani udeležbi v Lenartu. Ura in kraj shoda določena. Avtobusni prevoz plačan. Kdo je plačnik, ustanovitelj skupine Andrej Špan noče povedati. In koliko spontanosti je lahko v takem sms sporočilu, ki na protest poziva prebivalce Logatca? So tudi shodi proti migrantom organizirani s strani istih organizatorjev, kot so bili shodi za Janšo pred sodiščem?«

Novinarka je po tem uvodnem delu v prispevku objavila izjavi dveh, politično angažiranih posameznikov, ki sodelujeta v skupini Kazenska ovadba in pri čemer gre za civilnodružbeno gibanje, ki je tudi s svojo simboliko blizu levi politični opciji oziroma levim strankam. S to informacijo o politični angažiranosti omenjenih posameznikov povprečni gledalec najverjetneje ni seznanjen, bi pa bilo prav, da bi novinarka v prispevku opozorila na to dejstvo z enakim načinom poročanja, kot je poročala o civilnodružbenih gibanjih, ki naj bi bili blizu stranke SDS. Ob tem velja dodati, da so izjavo enega sogovornika potegnili iz arhiva in ta sogovornik je brez imena in priimka, kar je za novinarsko poročanje povsem neobičajna praksa. Za potrjevanje izjave brezimnega sogovorca iz televizijskega arhiva pa je poiskala dobro znanega protestnika z zaščitnim znakom rdeče zvezde Franca Korotaja iz skupine Kazenska ovadba.

Naj ob tem še dodamo, da je novinarka na vodjo odnosov stikov z javnostmi pri SDS naslovila nekaj sugestivnih vprašanj, iz katerih je bilo razvidno, da bo prispevek pripravljen na način, kot da

je SDS organizator spontanah ljudskih demonstracij proti nastanitvenim centrom. Kljub jasnemu zanikanju na njena sugestivna vprašanja, pa novinarka ni objavila celotnega, sicer zelo kratkega odgovora SDS.

Naslednji primer se nanaša na prispevek v Dnevniku, 21.3.2016, kjer pa je Carlova nekatere vidne člane SDS povezala s skrajnimi nestrpnimi ideologijami in gibanji zgolj na podlagi članstva v neki skupini na Facebooku, o katerem, kot so zatrili, sploh niso vedeli. Kot je znano, lahko posameznika v določeno skupino na Facebooku včlani tretja oseba, ne da bi dal za to soglasje oziroma sploh vedel za to. Tega novinarka v prispevku ni izrecno pojasnila, ena od omenjenih članic SDS pa je tudi poudarila, da obsoja vsakršno obujanje totalitarnih sistemov. V tem in drugih prispevkih pa je zaskrbljujoče tudi dejstvo, da nacionalna radiotelevizija pri obravnavi problema nestrpnosti ter sovražnih ideologij izpostavlja zgolj »razpihovanje sovraštva do levičarskih in narodnoosvobodilnih gibanj«, očitno pa tolerira nestrpno skrajno levico, ki množično časti zločinski komunizem.

V SDS menimo, da so zadnja poročanja samo drobec več v nizu nedopustnih uspelih poskusov politične manipulacije RTVS, ki jih Informativni program TVS vedno intenzivnejše izvršuje. Ti poskusi so najprej kršenje pravil, ki si jih je RTV Slovenija sama zapisala v Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija. Nepristranskost naj bi bila temeljna vrednota v vseh programih RTV Slovenija.

Zadnji primeri so žal jasen in nesporen dokaz, da RTVS ne spoštuje svojih lastnih pravil. Ob takem nespoštovanju lastnih pravil pa je nedopustno predvsem zavajanje občinstva, še posebej zato, ker zavaja tiste, ki tak neverodostojen in kredibilno okrnjen program plačujejo.

Problem pristranskega in manipulativnega poročanja je resnično najbolj očiten pri poročanju o migrantski krizi.

Že pred prihodom prvih migrantov na slovenske meje so v Društvu novinarjev Slovenije, ki mu pripada večina slovenskih novinarjev, sklenili, da bodo cenzurirali tiste, ki nasprotujejo sprejemanju migrantov, ob prihodu prvih migrantov pa so dominantni mediji onemogočili komentiranje pod prispevki o tej temi. Dominantni mediji so tudi namenoma prikrivali, da so »begunci« v največji meri ekonomski migranti, saj prihajajo iz varne države Turčije in čez varne države na Balkan. O razdejanju, ki so ga migranti pustili za seboj, slovenski mediji niso veliko oziroma sploh niso poročali. Bolj politično korektne so bile fotografije in posnetki izmučenih otrok in žensk, čeprav so med migranti prevladovali mlajši samski moški, ki potujejo v bogate evropske države, zlasti Nemčijo in Švedsko.

Tudi po terorističnem napadu v Parizu se novinarji niso spraševali o varnostnih tveganjih, ki jih prinaša selitev ljudstev. Komaj kdo je poročal, da so najmanj trije od teh teroristov prišli v Francijo po balkanski poti, morda celo čez Slovenijo, kot so poročali v Avstriji.

Na Radiu Slovenija so odpovedali sodelovanje popotniku in novinarju Gregorju Preacu, ker je v intervjujih povedal, da je izsiljeno migrantstvo goljufija, da gre za ekonomske migrante, napovedal je dogajanja po Evropi: posilstva, nasilje, terorizem, rast levega in desnega terorizma. Obiskal je

več kot 30 muslimanskih držav, tudi Sirijo, kjer je bil leta 2003 in se na univerzi v Damasku učil arabščino.

Od avgusta 2015 do začetka marca 2016 je na naslov Varuha pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC prispelo 60 odzivov. Večji del, skoraj dve tretjini odzivov, je bilo kritičnih do uredniške politike televizije, radia in MMC. Javni radioteleviziji so očitali, da o begunski krizi poroča neobjektivno, enostransko, naklonjeno beguncem, prikrivanje prave resnice o beguncih, nejasna stališča oblasti do problematike, glavna pripomba pa se je nanašala na onemogočanje komentiranja na spletnem portalu. V odzivih, naklonjenih beguncem, so med drugim prispelo pripombe zaradi nestrpnih in sovražnih stališč do beguncev, pozivi zoper sovražni govor v protestih in shodih državljanov ter v izjavah nekaterih politikov in zahteve po spoštovanju programskih standardov uredništev na televiziji, radiu in spletnem portalu MMC.

Želeli bi opozoriti tudi na nerazumljive in politično nekorektne poteze urednikov in novinarjev pri izbiri in vabljenju v oddaje na RTV Slovenija. Takšen je bil tudi primer oddaje Tarča, 7. aprila 2016, kjer je potekala razprava o Janezu Janši.

Zbor za republiko je v svojem pozivu Varuhu pravic gledalcev in poslušalcev opozoril na to, da je bilo omizje očitno skrbno izbrano in da so, razen enega ali dveh gostov, vsi drugi, skupaj z voditeljico, dajali vtis, da jih močno preganja misel na Janeza Janšo in so morda celo obremenjeni z iracionalnim sovraštvom do njega. Vsak vsaj malo kritičen gledalec je lahko opazil, kako je voditeljica spodbujala to iracionalno (neutemeljeno) sovrašтво, kar nacionalni televiziji ne more biti v ponos, saj je spodbujanje sovrašтва celo kaznivo početje.

Ko se je izbiralo goste za omizje, je novinarka povabila tudi Zbor za republiko. Sprejeli so vabilo in se zavezali, da bodo v najkrajšem možnem času sporočili udeleženca. Ko so ji sporočili ime, dr. Boštjana M. Turka, ga je sprejela, nekaj ur za tem pa so dobili sporočilo, da so našli drugo sestavo omizja. Takšno ravnanje je resnično nesprejemljivo in nespoštljivo do sodelujočih in gledalcev.

V delovanju RTV Slovenija je bilo tudi večkrat mogoče zaznati, da so v osrednjih informativnih oddajah RTV Slovenija nekatera ustavna, zakonodajna in statutarne določena načela in dolžnosti, ki opredeljujejo poslanstvo nacionalne radiotelevizije, vztrajno kršena.

En zadnjih vidnejših primerov je tako (ne)poročanje o delu Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji. Preiskovalni komisiji, ki jo vodi poslanec mag. Anže Logar, je bil mandat podeljen s strani poslank in poslancev vseh poslanskih skupin.

V času od konstituiranja do danes se je komisija sestala na več rednih in nujnih sejah, pridobila je več kot 40.000 strani gradiva, z zaslišanji prič pa je pričela v sredini marca 2016. Pred preiskovalno komisijo DZ o ugotavljanju zlorab v bančnem sistemu so tako 18. marca 2016 nastopile priče, ki bi osvetlile dogajanje glede smotrnosti nadzorovane likvidacije Factor banke in Probanke, zaslišane so bile osebe, ki so skrbele za notranji nadzor v obeh bankah ter za nadzor nad njima s strani regulatorja. Na zaslišanju 4. aprila 2016 sta bila kot priči zaslišana Imre Balogh

Endre, nekdanji predsednik izredne uprave Probanke ter Klaus Schuster, predsednik izredne uprave Factor banke. Imre Balogh, ki je vodil izredno upravo Probanke, je na seji med drugim potrdil, da so v banki »obstajale neformalne strukture, ki so delovale zunaj pravil, predvsem na področju kreditiranja in obvladovanja tveganj.« Na zaslišanju je Balogh še pojasnil, da je izredna uprava Probanke pod njegovim vodstvom naredila 26 analiz in poročil, 21 primerov so predali Nacionalnemu preiskovalnemu uradu, šest je bilo civilnih tožb, štirje primeri pa ob prenehanju banke še niso bili zaključeni in se njihovo delo nadaljuje v DUTB.

Klaus Schuster, predsednik izredne uprave Factor banke pa je na zaslišanju povedal, da je bila organizacija banke zelo prikrojena upravi, ki je izjemno dominirala pri pripravi kreditih map. Po pregledu stanja je izredna uprava Factor banke vložila za 144 milijonov evrov kazenskih ovadb in za 30 milijonov evrov odškodninskih tožb, vseeno pa proti zaposlenim niso ukrepali.

Preiskovalna komisija je z zaslišanji prič nadaljevala 11. aprila 2016, ko je izprašala Radovana Stoniča, nekdanjega člana nadzornega sveta Probanke. Ko je Stonič iz medijev izvedel novico, da je nastala luknja v Probanki globoka kar 186 milijonov evrov, se mu je ta ocena zdela »enormna, prevelika.« Na vprašanje predsednika preiskovalne komisije mag. Anžeta Logarja, kako je Stonič opravil svoje delo v nadzornem svetu, pa je le-ta odgovoril: »Sedaj ugotavljam, da ne najbolje.« Branka Hazenmali Požar, nekdanja članica uprave Probanke, pa je dejala, da je zanjo odločitev o nadzorovani likvidaciji bila pravi šok. »Ne vem, ali je bilo potrebno, da je šla Probanka tako pot,« se je spraševala nekdanja članica uprave.

Nekdanji predsednik uprave Probanke mag. Bogomir Kos na vprašanje, kdo je odgovoren za propad banke, ni znal odgovoriti, je pa priznal, da so za propad zagotovo krive tudi »določene napačne ocene, ki smo jih vsi naredili,« vendar pa nobena napaka po njegovem mnenju ni bila storjena zavestno. Je pa po mnenju mag. Kosa tudi Banka Slovenije »zaspala«, in sicer pri regulaciji tajkunskih prevzemov.

Preiskovalna komisija je z zaslišanji prič nadaljevala 13. aprila 2016, ko je zaslišala Romana Glaserja, nekdanjega predsednika Nadzornega sveta Probanke in dr. Petra Falatova, nekdanjega predsednika Nadzornega sveta Factor banke. Pri tem sta predsednika Nadzornih svetov obeh bank trdila, da sta banki dobro delovali. Glede na to, da sta v obeh bankah skupaj imeli za skoraj pol milijarde evrov slabih kreditov, je bila ta trditev sprejeta z začudenjem. Prav tako obe priči kljub svoji funkciji v bankah, nista znali povedati, kdo je objektivno odgovoren za stanje v bankah.

Vsa omenjena pričanja smo navedli predvsem iz razloga, ker o niti eni seji preiskovalne komisije ter o niti enem zaslišanju RTV Slovenija v svojih osrednje-informativnih oddajah ni poročala. Glede na to, da je slovenske davkoplačevalce že druga sanacija bančnega sistema stala več kot 5 milijard evrov in glede na dejstvo, da odgovorni za nastalo situacijo niso bili niti sodno niti disciplinsko, niti kazensko preganjani, niti se ni vzpostavilo njihove kakršnekoli drugačne odgovornosti, še več, nekateri, ki so podpisovali slabe kredite, ohranjajo svoja mesta, ali pa so bogato nagrajeni z še boljšimi položaji, menimo, da je v javnem interesu, da bi bila z bistvenimi poudarki iz zaslišanj seznanjena tudi širša javnost. Zavedamo se, da je TV Slovenija 3 v večini primerov poskrbela, kar je tudi njena zakonska dolžnost, za televizijski prenos sej preiskovalne komisije, vendar pa je domet TV Slovenija 3 in številčnost občinstva bistveno nižja kot gledanost

osrednje informativne oddaje na TV Slovenija 1. Ob tem ne moremo mimo začudenja, da uredništvo Informativnega programa ne oceni, da je v javnem interesu preiskava 5 milijardne bančne luknje, kar predstavlja dobro polovico celotnega slovenskega proračuna. Dejstvo je, da je, kot rečeno, od 18. marca 2016 dalje uredništvo dnevno-informativnih programov javnosti povsem zamolčalo vsa zaslivanja prič na seji preiskovalne komisije. Menimo, da s tem, ko o preiskavi bančne luknje ni bilo pripravljenih niti drugih informativnih prispevkov, RTV Slovenija ne uresničuje poslanstva, ki ji ga nalaga 1. člen Statuta RTV Slovenija. RTV Slovenija pa s tem tudi ni uresničila zakonsko določene dolžnosti o celovitem poročanju o pomembnih dogodkih, ki se zgodijo doma in v tujini.

Z začudenjem pa smo prebrali, da je direktorica javne TV Slovenija Ljerka Bizilj medijski hiši Nova24TV zagrozila s tožbo. Nova24TV je namreč 25.4.2016 v neposrednem prenosu predvajala sejo preiskovalne komisije o zlorabah v bančnem sistemu.

V protestni noti, ki jo je prejel direktor Nove hiše d.o.o. Boris Tomašič, je navedeno, da je privatna medijska hiša kršila zagotovljene monopole javne RTV, ki ima po zakonu o radioteleviziji dolžnost predvajati poseben nacionalni televizijski program, namenjen prenosom sej državnega zbora in njegovih delovnih teles. Vendar pa zakon o RTV javni radioteleviziji ne podeljuje ekskluzivne pravice prenosa sej državnega zbora. Nova24TV ima glede prenosov sej tudi podpisano pogodbo z Državnim zborom RS.

Kot edina javna televizija bi morala biti RTV Slovenija prva, ki zagotavlja demokratične standarde novinarskega poročanja in tega tudi ne preprečuje drugim medijskim hišam.

II. Odboru za kulturo predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednje **sklepe**:

1. **Odbor za kulturo se je seznanil s problematiko pristranskega poročanja RTV Slovenija v primerih poročanja o: predlogu ustanovitve nacionalne garde, protimigrantskih shodih, skrajnih nestrpnih ideologijah in gibanjih, migrantski problematiki ter grožnji s tožbo Novi24TV.**
2. **Odbor za kulturo poziva vodstvo RTV Slovenija, da dosledno upošteva Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija.**
3. **Odbor za kulturo poziva Vlado RS, da v skladu z vseevropskimi standardi ustanovi neodvisen Nacionalni medijski svet, ki mora biti nadziran s strani Evropske komisije, da se zagotovi skladnost z evropskimi vrednotami.**

III. Predlagatelji zahteve predlagamo, da na sejo Odbora za kulturo povabite:

- Minister brez resorja pristojen za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu v funkciji ministra za kulturo, Gorazd Žmavc
- Programski svet RTV Slovenija, dr. Mitja Štular
- Generalni direktor RTV Slovenija, mag. Marko Filli

- Direktorica Televizije Slovenija, dr. Ljerka Bizilj
- Združenje novinarjev in publicistov
- Društvo novinarjev Slovenije
- RTV Slovenija, Eugenija Carl, novinarka
- Odbor za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin - Odbor 2014, g. Aleš Primc
- Direktor Nove hiše d.o.o., Boris Tomašič.

Priloge:

- <http://novinar.com/drustvo/o-nas/dokumenti/kodeks/>
- <http://www.rtv slo.si/poklicnamerila>
- prispevek TV SLOVENIJA 1, Dnevnik, 26.02.2016: SDS zanika organiziranje protestov
- prispevek TV SLOVENIJA 1, Dnevnik, 21.03.2016: Razraščanje sovraštva
- prispevek TV SLOVENIJA 1, oddaja Utrip, 23.1.2016
- Reporter: Nagobčniki za bralce, poslušalce in gledalce, 13.3.2016
- Dopis Zbora za republiko Varuh pravic gledalcev in poslušalcev
- <http://nova24tv.si/slovenija/ljudje/rtv-z-grozilnim-pismom-nad-novo24tv-prenhajte-s-prenosi-sicer-vas-bomo-tozili/>

Jože Tanko
vodja Poslanske skupine SDS